

СВИЈА ОРЕСКИМ КОМИТЕТИМА

Драги другови,

У вези са најновијим директивима покрајинског комитета КПЈ, у погледу рада и развоја АФЖ на нашем подручју, уочавају се и постоје следеће грешке:

1. — У организацији АФЖ развија се штетна тенденција да се створи централизована и посебна крута организација жена. Тиме је ослабљена и све више слаби основна повезаност локалних одбора АФЖ са народно-ослободилачким покретом као цјелином, као и са локалним организацијама Партије. То значи да организације АФЖ објективно иду за тим да израсту у посебни женски покрет издвојен од народно-ослободилачког покрета, уместо да иду као поједине узмучене учеснице у опште народно-ослободилачком покрету, а не као женске организације или представнице жена. АФЖ је масовна организација жена али њихов рад се не смије само испољавати на раду међу женама, већ и на другим секторима рада. Организација АФЖ мора бити повезана и са партијским организацијама преко за то одређених партијских, како би дошла до изражаја велика интрола и одговорност партије за рад међу женама.

2. — Руководели органи АФЖ тј. одбори већ су почели да стварају неки апарат канцеларија, као и инструкторске и функционарске за рад међу женама. То значи постепено издвајање жена из осталог политичког живота и борбе а што опет значи тенденција органа цијелог издвајања покрета АФЖ и општег борбеног покрета против фашистичких империјалиста и домаћих издајника.

3. У вези са горњим у нашој партији ствара се став "женски актив" и другарице партијске из тог "женског актива" раде искључиво само у АФЖ-у. Ми смо од тога пошши и даље и створили смо и партијске ћелије у одборима АФЖ-а, што је организационо и политички погрешно, јер је то омогућавало да другарице-партијке скоро савим издвоје из општег унутрашњег партијског и политичког живота. То је још утицало и утиче да другарице-партијке живе неправилним и једностраним партијским животом, што је ослабило њихово правилно уздицање у партијској и политичкој области. Осим овога то је у исто време омогућавало и оноко погрешну и штетну оријентацију за развијање АФЖ-а у круту и централизовану женску "борбену политичку организацију".

4. У складу са поменутих грешака направили су одбори АФЖ-а у неким мјестима развили су се у такву теренску женску организацију, која се сматра више обавезном према вишим одборима АФЖ-а, него према локалним позадинским и народним властима, ирирдно да је из тога произишло и мања обавеза према локалним потребама и задацима опште народно-ослободилачке борбе. Чак у појединим мјестима теренске женске организације онемогућавале су појединим женама да извршавају задатке које је пред њих ставила народна власт или која друга локална власт, (команде мјеста, подручја итд). Ишло се и даље у томе да су теренске организације жена захтијевале да се преко њих издају задаци појединим женама које су обухваћене у организацији АФЖ. При томе се заборавило да жене подижу локалним народним и другим војно-позадинским властима као и сваки мушарац.

Упркос несумњивим успјесима и помоћи, коју је до сада покрет АФЖ пружио народно-ослободилачкој борби, све наведене грешке утицале су или биће утицале све јаче на слабењу активности жена као појединаца у општој народно-ослободилачкој борби, као и на издвајању жена из опште народног фронта против окупатора и њихових слугу и за нову, демократску Југославију. Постојање ових грешака даље би онемогућило развијање извесних фашистичких тенденција у женском покрету, јаким карактером нашег женског покрета не смије имати.

Због тога се пред нашој партијом постављају као нужни задаци;

да се отклоне постојеће грешке у организацији АФЖ-а, како би се покрет жена правилно развијао у оквиру општег народно-ослободилачког покрета.

У вези са тим треба урадити следеће:

1. Прије свега треба схватити да је општи задатак АФЖ-а; окупити и активизирати жене у општенародном-ослободилачком фронту и помоћи им у њиховом политичком подизању са циљем да заузму своје мјесто у опште народно-ослободилачкој борби заједно са мушкарцима. То ће се постићи на тај начин што ће се женама преко конференција, састанака, разговора и других начина, претходно објаснити значај народно-ослободилачке борбе и потреба њиховог акти-

вног учешћа у тој борби, што ће им се правилно ukazати на то да оне активним учешћем у борби стижу своју равноправност са мушкарцима а не на тај начин што ће стварати круте женске организације, своје магацине и т. сл. Њихова равноправност огледа се учешћем у борби, учешћем у народној власти и учешћем у свим другим пословима у оквиру народно-ослободилачке борбе. Дакле није првенствени циљ женске организације већ народно-ослободилачке борбе.

2. Из тога излази да је основни правац рада њених активисткиња у АФЖ-у да АФЖ развију у широку г.ј. на окупу широке масе жена и да обухвате и оне необухваћене женске масе. Зато треба пронаћи разне методе како би се активизирале и оне женске масе које су још заостале и нијесу схватиле потребу њиховог учешћа у народно-ослободилачкој борби. Треба продирати и међу оним женама које су до сада биле под утицајем четничке односно непријатељске пропаганде. То ће се постићи чешћим и редовнијим контактом са свим женама које нијесу обухваћене и давањем појединих конкретних задатака тим женама, као нпр. давањем да плету чарапе, чешпере за напу, војску, позивањем на рад око подизања порушених домова, поправљања или рушења путева, позивањем на мобилне и разне пољопривредне редове и тел. Затим треба стварати радионице које ће бити под контролом народне власти. И даље, отварањем појединих курсева за жене као што су санитарски курс, наредбени курс, према већ постојећим програмима итд. Тих облика за продирање међу женама има много више и треба их конкретно на терену проналазити.

Упоредо са овим г.ј. са активизацијом жена, треба све више учвршћивати повезаност жена са органима народно-ослободилачког фронта, конкретно са народним властима и војно-позадинским властима, као и са локалним организацијама партије.

3. Да би се ово могло постићи, одбори АФЖ-а на терену треба да имају најширу форму далеко од сваке организационе крутости. То значи, да сви одбори АФЖ морају у ствари бити само форма за одржавање конференција и за ову активност жена у народно-ослободилачкој борби, а не да сви одбори имају посебне канцеларије и да се налазе стално на окупу имитирајући партијске форуме или форуме народне власти. Функције ових активисткиња треба схватити тако, да оне врше мобилизацију жена за народно-ослободилачку борбу, а не да су оне претставнице жена у народно-ослободилачкој борби. Ако је нека жена члан народно-ослободилачког одбора или вијећник, то не значи да је она претставник жена него је претставник читавог народа дотичног, села општине и среза, и она ради као неки функционер жена. Но ако је она у исто вријеме у руководству АФЖ-а, она може да одржава конференције и састанке са женама у циљу мобилизације тих жена, да одржава конференције а тако исто и одлазити на састанке одбора АФЖ кад се они одржавају и узети на тим састанцима и у раду АФЖ-а активног учешћа. Све ово не значи да одбори АФЖ-а не требају одржавати своје редовне састанке и уложити све напоре да организација АФЖ обухвати најширу масу жена и да што више жене активизирају за народно-ослободилачку борбу.

4. Задане виших одбора АФЖ-а (среских, окружних, обласних, главних и централних) јесте према томе, да политички манифестују учешће жена у народно-ослободилачкој борби, да локалним организацијама помажу савјетима, да повезују жене, нарочито женске организације и покрете, који су под утицајем разних других политичких струјава, да организују централну и националну штампу за жене итд. То значи да ти одбори треба да буду што шири, да обухвате претставнице жена разних политичких и вјерских припадности. Код нас то толико није нужно јер ми немамо неких женских организација другог правца, али је важно да обухватимо широко све жене града и села, старајући се као што је и горе речено да се обухвате жене које су биле до сада под другим политичким утицајем. Сви одбори треба у првом реду да су повезани са одговарајућим партијским организацијама и органима народно-ослободилачке борбе. Своју активност ка нижим одборима АФЖ треба да ови одбори развију према потребама и упутима органа народно-ослободилачке борбе и наше партије. Њихов однос према нижим одборима АФЖ-а не смiju бити круто организацијски, већ у главном агитационо-пропагандистички. Виши одбори АФЖ-а морају се старати о томе да нижи одбори буду у првом реду одговорни локалним органима народно-ослободилачке борбе.

5. Треба тежити за тим да се све активисткиње АФЖ, како партијске тако и непартијске и некомунистичке, поред њихове активности у АФЖ увлаче на рад и по другим секторима опште народно-ослободилачке борбе. То значи да жене а нарочито партијске треба да раде по обстаним секторима, а не само по сектору

адж-а. Рад само по сектору АДЖ-а значи да би да се оне развијају у професионалне за тај рад.

Другарице партијске које су до сада живјеле и радиле партијским животом у одборима АДЖ-а, треба узети на рад у поједине партијске ћелије или комитете, према њиховим способностима и партијској уздигнутости. На тај начин партијске ћелије које су до сада постојале при средњим и окружним одборима АДЖ-а, треба укинути као организационо и политички погрешно. На тај начин не само да ће оно живјети пуним партијским животом, него ће се омогућити и чврста повезаност између одбора АДЖ-а и партијске организације, јер ће жене партијске које су у одборима добијати задатке директно од партијске ћелије односно форума за рад у дотичним одборима АДЖ-а.

Тако ће одговорност за рад на мобилизацији жена тј. и за рад АДЖ-а свуда носити партијске организације (ћелије и руководени комитети наше партије).

Постојање ових грешака треба брзо ликвидирати, како би сектор рада по АДЖ-у био правилно постављен и како би рад био што успешнији. Указивање на ове грешке не треба схватити као неку нову линију, већ као отклањање грешака у раду по сектору АДЖ-а.

Отклањањем ових грешака не би смјело да изазове ма никаквих потреса у организацији АДЖ-а или неразумијевање. Због тога треба ове директиве прорадити на партијским састанцима на којима треба да буду и другарице партијске које су радиле у одборима АДЖ-а и биле до сада у посебним ћелијама.

У вези са исправљањем ових грешака и правилним постављањем рада у организацији АДЖ-а, извјестите нас најжитније.

III.

У вези са радом на народно-ослободилачким одборима, примећује се да иети нису још довољно учаршени и да се нијесу саживјели са тим да су права народна власт. У појединим мјестима њихов рад се своди на рад реквизиционих органа, за ову у првом реду, а не на одговорност партија, готово у сваком одбору. Секретари одбора се понашају као шефови тих одбора умјесто да буду заједна душа самих одбора. Њихово је да у тим одборима највише дају од себе и да помажу другим одборницима како би се и они што више активизирали у својој раду. Дужност је секретара да остале одборнике убјеђују у своје приједлоге, односно закључке партије које треба преносити у одборе, а не да им наређују. Поред овога секретари одбора не морају свести свој рад само да буду у канцеларији, како је то обично пракса, већ они треба и политички да раде на терену. То не значи да им се смањује у виду свих послова у одбору, него напротив на тај начин ће им се омогућити свестранији увид у све послове, а и да се у тамо гдје су секретари народно-ослободилачких одбора у исто вријеме чланови бироа средњих комитета партије, они треба да обавезно долазе на састанке средњег комитета партије, а иначе живе и раде у извршним одборима народно-ослободилачким одборима. Ово важи и за општинеке народно-ослободилачке одборе. Тамо гдје нијесу секретари народно-ослободилачких одбора чланови и одговорнајућег партијског форума, потребно би било да уђу у пленум одговарајућих партијских форума ради што боље и правилније координације рада, наравно ако испуњавају услове да буду чланови односно партијског форума.

Чистиње народно-ослободилачких одбора од непоузданих елемената готово се у појединим мјестима претворило у своју супротност. Најчешће чисте се из одбора и они одборници који не само да нијесу непријатељи, него су пријатељи, али још нијесу показали пуну ефикасност или се нијесу на послу снашли. Осим овога, приликом ових чистиња сам начин тога чистиња не спроводи се одлуком одбора или одлуком народа, јер то обично чине на своју руку секретари одбора. По овом питању став је јасан, а то је да из одбора треба удаљавати оне који су непријатељи народно-ослободилачке борбе или који било из којих разлога саботирају одлуке народно-ослободилачких одбора и уопште одлуке војне и народне власти. Њихово уклањање ^{из одбора} треба јавно на сједницама одбора и у народу поставити и износити за то конкретне разлоге. Напротив одборницима кој се још нијесу довољно на послу снашли или нијесу довољно активни, треба дати пуну помоћ схвате своје дужности и да се још више активизирају. Савјештање одборника зато што нијесу извјестан конкретни посао свршили, није никаква политичка мјера, а кад за то смјенивање не постоје и други разлози, у погледу

емијењава као и у погледу односа према члановима народно-ослободилачких
добра треба бити врло еластичан, али не никада на штету народно-ослободилачке
борбе.

III

(Годи што правилнијег политичког и партијског рада и бржег
уздизања бораца у јединицама партизанских одреда, рад на том сектору треба
појачати. Због тога контрола Партије као и помоћ мора бити већа партијским
јединицама у партизанским одредима. У том погледу не смеје се дозволити да
се осјети укидање Главног штаба односно замјеника политкомесара Главног штаба
који је непосредно контролисао партијске организације у партизанским одредима.
Замјеници политкомесара одреда слат ће редовно извештаје директно покрајин-
ском комитету о партијском и политичком раду у партизанским одредима..
Ово нам је потребно и ради координације са штабом корпуса, под чију кома-
нду војнички и политички заједно спадају партизански одреди. Не и поред овог
и окружни комитети ће у својим извештајима као редовно извештавати и о
том сектору рада.)

IV

Још се не осјећа довољна помоћ партијца и партијских орга-
низација у органима обавештајне службе на терену. Заборавили су наши партијци
да они сваки за себе мора бити добар обавештајни орган и да мора уложити
напоре да продре у тајне наших непријатеља. Наша обавештајна служба је сави-
млада и она се у првом реду ослања на наше партијце и партијске организаци-
је, а зато јој треба пружити сву помоћ како би се што прије учврстила и оја-
чала.

V

Све напријед речено треба *Савице и др* доградити на сазнањима
Ореских комитета и продубљено и саобраћано конкретним приликама пренијети у
све партијске организације.

О другарским поздравом.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ

30-III-1944 год.

за Ср- КПЈ-Подгорица